

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

4. Authoris sententia, & de supradictis opinionibus iudicium breuiter profertur. Et docetur Pontificem Adiutorem cum futura Successione adsciscere non posse. Ex part. 10 tra. 5. res. etiam 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

omnibus conceditur: idque peculiari statuto definiuit Celestinus V. qui & ipse Papatum renunciauit: vt de renunt. cap. 1. refert Bonifacius VIII. qui tunc temporis erat vnus de Cardinalibus, vt ipsemet testatur. Quod autem ipse eligere possit Papam, probatur; quia modus eligendi Papam est de iure positus, pendens à potestate Romani Pontificis; ergo possit hunc modum statuere, ac seruare.

12. Aduertendum tamen est, non posse Papam prius renunciare Papatui, & deinde alium eligere: quia, renunciato Papatu, non haberet amplius potestatem mutandi modum praescriptum ab alio Papa. Sed existens Papa potest alium designare; per quam designationem simul & alter eligeretur, & ipse desineret esse Papa: ita vt electio vnus, esset renunciatio & depositio alterius; vt nec simul tempore essent duo Summi Pontifices, nec daretur tempus, in quo nullus esset in tali casu Pontifex; sed quando vnus desinere, alter inciperet.

13. Neque huic nostrae assertioni obstat, quod cum Celestinus III. graui morbo laborans renunciauit velle Papatum, & Cardinalem Ioan. de S. Paulo, tit. S. Petri, sui ipsius loco eligi cuperet; Cardinales noluerunt, asserentes inaudium esse in Ecclesia Dei, vt summus Pontifex se ipsum deponat: nam hoc, factum non est ante Celestinum V. ante quem nullum praecesserat exemplum, quod summ. Pont. se ipsum sponte à Papatu deponeret. Hucusque Pater Amicus, vbi supra.

RESOL. IV.

Autoris sententia, & de supradictis opinionibus indicium breuiter profertur.

Et docetur Pontificem adiutorem cum futura successione adsciscere non posse? Ex part. 10. tract. 5. Resol. etiam 4.

§. 1. **E**Thae sunt opiniones Doctorum, circa praesentem quaest. Quid ego sentiam, dicam breuiter. Ideo assero, quod secundae sententiae negatiuae libenter adhaereo, non solum propter rationes, quas in sui fauorem adducunt communiter DD. sed primo propter relationem Consistorialem, quam DD. citati non obseruant, & de qua mentionem faciunt Ioan. Bapt. Casali. de veterib. sacris Christianor. ritib. cap. 79. in fine, & Andr. Victorel. in addit. ad Giac. in vit. Papa Pij I. V. his verb. Anno, 1565. die 18. Cardinales in Consistorio alloquens, aetatem suam senio confectam in occasum quasi praecipitem ferti, narrans; adiecit, scire se, quaeri à Iuriconsultis, an Romanus Pontifex sibi successorem deligere queat; & sub Paulo IV. agitamam quaest. An idem Pontifex adiutorem cum futura successione adsciscere possit. Et quamuis nonnulli, Decius in primis, id affirmet; eam tamen sententiam Pius, vt fallam, reiciendam censuit: volebatque declarare, & si opus fuisset, statuere Pontificem, Cardinalibus etiam assentientibus, id facere non posse. Maior Cardinalium numerus decretum faciendum, iudicauit. Gambara dixit, declaratum olim à Pont. in Consistorio, & decreto firmatum; hoc à Pont. effici non posse: quare, aiebat, videndum, quibus verbis constitutio facienda, Pius, auditis sententis, decretum inuile non futurum asseruit; seque declaraturum, Pontificem non posse successorem adiutoremvè cum futura successione sibi eligere, Hæc ibi.

2. Secundo moueor ad negatiuam sententiam magis tenendam; quia, cum Bonifacius II. tentauit ordinare sibi successorem, Vigilium Diaconum;

facta tamen iterum Synodo, ipsemet Bonifacius Papam se confessus est Maiestatem: quod sibi successorem constituisset; & decretum sua scriptione munitum, in praesentia omnium Sacerdotum, & Cleri, & Senatus, incendio consumpsit; vt refert Card. Baton. tom. 7. ann. 571. vbi inter alia hæc dicit: Sed & quam Deo ipsi displicuerit illud, manifestum est; cum, ad aliorum exemplum, eundem Bonifacium citò ex hac vita subtraxit Hæc Card. Baro. & Gonz. de Illeceas in hist. Pontific. in vita eiusdem Bonifacii.

3. Quæ omnia magis firmantur ex verbis S. Syluerij Pontificis & Mart. in epist. quæ habetur tom. 2. Conc. ad Vigil. qui factione Belisarij, eundem S. Syluerium Sede expulerat & in illam fuerat intrusus; dum sic ait; Quia contra iura Canonica temporibus sanctæ memoriæ Bonifacii Papæ ipso viuente, designari conabar, nisi tibi amplissimi Senatus obuiaffet Iustitia; tunc prouidentia Pastoralis, ac Pontificali auctoritate tua execranda iam debuissent auctoritate deturbari: sed dum paruus vulnus in te neglectum est; insanabile creuit apostema. Hæc S. Martyr.

4. His tamen non obstantibus, displicet mihi id, quod asserit Paulus Grylandus Dominicanus in decisionib. fidei Carol. v. Papa num. 17. Nempe esse propositionem temerariam, asserere, Pontificem posse sibi eligere Successorem. Nam vt verum fatear, hic Author aliquando nimis audacter se gerit in censurandis opinionibus, & debebat considerare istam propositionem, quam vt temerariam damnat, docuisse ornamentum suæ Religionis, Magistrum Victoriã, & sapientissimum Vasquez; præter multos alios viros doctos. Et licet Pius IV. in cit. decret. Consistoriali vocet hæc opinionem falsam, tamen aliquis possit dicere de illo non constare autenticè, & declarationem illam Pontificis in lucem non prodisse; ideo non obstante, quod ego firmiter teneam, non posse Pontificem Successorem sibi eligere; tamen puto sententiam affirmatiuam Magistri Victoriæ non posse aliqua censura iniuri donec aliter ab Apostolica Sede determinatum fuerit; & Pater Suar. vbi sup. probabilem illam vocat: & à fortiori idem dicendum erit de ipsius sententia, & Patris Amici, licet mihi non placeat; & ideo illam impugnat ex eadem Societate Turrian. in 2. 2. D. Thom. 10. 1. diff. 15. dub. 3. non in ille casus peculiaris necessitatis potest moraliter contingere; & ideo non fuit necessaria talis potestas. Concludendum est igitur absolutè, Pont. non posse sibi eligere Successorem.

5. Nota verò quod post hæc scripta inueni sententiam affirmatiuam, quam supra impugnaui, docere etiam Martin. Ledes. ex inelyto Ordine Dominicanico, præstantissimum Theologum, qui in 2. Quart. q. 20. art. 4. concl. 10. fol. mibi 312. col. 4. sic ait: Beatus Petrus potuit eligere, & designare sibi Successorem, qui defuncto Petro sine alia electione esset summus Pontifex. Hæc conclusio non recipitur ab aliquib. Theologis recentioribus, eò quod sint Pontificiæ Dignitati aliquantum infiores, quam deceret, alioqui, pij & Christiani Scriptores, qui si fides adhibenda est verà narrantibus, Clementem ipse viuens in Pontificem nominauit, vt habetur 8. quæst. 1. c. Si Petrus ex auctoritate Ioan. I. I. qui fuit temporibus Iustiniani. Præterea poterat ferre legem de electione Successoris: ergo potuisset ferre legem, quod viuens Pontifex eligeret Successorem, immò illa lex videtur futura conuenientissima ad tollendum Schismata, & ambitiones: sicut apud Romanos, & durante adhuc Magistratu consulum, designabantur futuri Consules; ergo ita potuit fieri de summo

no Pontifice. Præterea potuit ferre legem, quod Episcopus quicumque viuens nominaret sibi Successorem, quare non posset etiam de Summo Pontifice; unde sequitur, quod idem potuit facere quilibet Successor Petri, cum quilibet successor habeat eandem potestatem, quam Petrus habuit. Ita Ledesin, qui, ut vides, Victoria verba ad verbum transcripsit. Sed eius argumenta superius reiecta sunt: Et ut verum fatear, parum modeste dixit, Authores qui nostram sententiam tenent, esse Pontificiæ dignitati inoffensos; nam tales essent plures Doctores ex sua Religione, & præsertim R. Magister Candidus, qui ut dixi, mordicus nostræ sententiæ adhæsit. Non est igitur vlllo pacto circa præsentem quæst. ab opinione negatiua recedendum.

§. 1. Verum post hæc iam impressa inueni circa præsentem difficultatem nouissimè Patrem Arriagam in *Chr. Theolog. tom. 5. disput. 7. sect. 7. num. 47.* hæc asserere. Dico secundò, valde probabile esse, posse Papam designare sibi Successorem; nam id Petrum fecisse designando Clementem est ferè communis sensus: esto multi dicant, Clementem renunciaisse, & non nisi post Linum, & Cletum, successisse. Pater tamen Suarez probabilius putat, hos duos non veros Papas, sed Coadiutores Petri fuisse. Quidquid verò de eo factò sit,

In Tract. 5. De Potestate Papæ eligendi sibi Successorem, in sine Resol. quarta, hæc apponantur.

§. 1. **V**erum post hæc iam impressa inueni circa præsentem difficultatem nouissimè Patrem Arriagam in *Chr. Theolog. tom. 5. disput. 7. sect. 7. num. 47.* hæc asserere. Dico secundò, valde probabile esse, posse Papam designare sibi Successorem; nam id Petrum fecisse designando Clementem est ferè communis sensus: esto multi dicant, Clementem renunciaisse, & non nisi post Linum, & Cletum, successisse. Pater tamen Suarez probabilius putat, hos duos non veros Papas, sed Coadiutores Petri fuisse. Quidquid verò de eo factò sit,

cetè cum Papa possit designare Electores. Imò id vni personæ committere, nec aliudè constat, negaram ei esse potestatem designandi Successorem, non est cur ei non concedatur; quia quodammodo plus est committere vni alteri eam designationem, quam immediatè per se præstare: nam ipse censetur melius personas noscere, & magis prouidurus Ecclesiæ, habiturus etiam præsumitur maiorem considerationem in designanda persona; quam haberet alter Elector ab ipso designatus. Dices primò, Fieret inde quasi hæreditarius Papatus. Respondeo; eodem modo fieri posse, si designet vnum tantum Electorem; quia ille potest esse Nepos, aut sanguineus, & potest se ipsum nominare, vel alium consanguineum; & tamen certum est posse, si velit, vni tantum dare eam vim electiuam. Respondeo secundò, Deum, qui curam habet suæ Ecclesiæ suauiter posse id impedire mille modis. Ob hanc tamen objectionem putat P. Suarez, vniuersaliter Papam non habere eam potestatem, sed solum in aliquibus casibus. Ego tamen censeo, vel vniuersaliter ei negandum, vel vniuersaliter concedendum. Quod etiam docet P. Torres *suprà*; nam si semel licitè, & validè potest, quando datur aliqua vrgens ratio, certè validè etiam faciet, esto illicitè, licet non detur talis ratio: quia similes potestates non solent à Deo concedi cum ea restrictione, ut solum quando est iusta causa valeant: ut patet in potestate Sacerdotis ad consecrandum validè, in potestate ipsius Papæ ad constituendos Episcopos: potest enim etiam indignissimos validè eligere, ordinare, &c. Et denique si ex natura rei, eo quod ipsi tota Ecclesia sit tradita, sequatur ea vis eligendi, semper eam habebit; si verò inde non sequitur, non est fundamentum, ut dicamus in hoc, vel illo casu, non verò in omnibus, eam habere. Hæc omnia Pater Arriaga.

TRACTATUS SEPTIMVS
DE
POTESTATE, ET PRIVILEGIIS
S. R. E. CARDINALIUM, ATQVE DE
Collocutionibus, & Scriptionibus vetitis tempore
Conclaus.

RESOLVTIO PRIMA.

An Dignitas Cardinalium sit prima post Pontificatum? Vbi plura de eorum præstantia enumerantur? Ex p. 5. tract. 2. Res. 1.

§. 1. **B**ELLVM aggredior, sine tamen sanguine, cum quodam neoterico Hispano, viro alioquin docto; & is est Maurus Alzedo in *sua praxi Episc. siue de excellentia Episcopatus, part. 1. cap. 8. n. 33.* vbi docet, quòd Episcopatus est prima dignitas post Papatum, & in Ecclesia secundum locum obtinet, quia in primo loco est Papatus, & in secundo Episcopatus. Ita ille. Vnde *num. 36.* infert, quòd si alioqui Episcopi commensales continui fuerint alicuius Cardinalis, non potest dici quòd eius familiares sint,

quia eo maiores sunt, quod est singulare contra Episcopos commensales Cardinalium, qui dicunt *el Cardinal mi Señor.* Ita ille.

2. Probat potest hæc sententia, quia apud factos Canones passim legitur nullum in Ecclesia Dei maiorem Episcopali ordine reperiri, ut notatur in *c. quærites 1. quæst. 8. c. in cap. antiqua, de priuileg.* & constat ex Dionysio *lib. 5. de Eccles. Hierarch.* ob idque Romanus Pontifex se Episcopum appellet, iuxta Glossam *ver. Episcopus, in Proamio.* ibi. *Episcoposque fratres* ceteros verò filios nominet. *cap. quam graui, prima distinct.* Deinde quòd in Concilio Carthagin. IV. & in Concilio Romanis Episcopi præcedebant Cardinales in Sede Concilij, & actibus plurimis: constat autem ex ordine sedendi maiorem dignitatis ostendi, iuxta textum in *cap. vlt. dist. 93.* Vide etiam *cap. ante omnia, & ibi Glossam, 40. dist.* Confirmatur hæc opinio ab Alzedo ex *epist. 19. D. Aug. vbi sic ait.* Quod